

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университеті

QAZAQ

UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен шыға
бастады

№27 (1851)
20 тамыз
2022 жыл

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ • www.kaznu.kz • facebook.com/KazakhNationalUniversity • vk.com/kazuniversity • instagram.com/KAZNU_FARABI

Зерттеу университетінің мақсаты айқын

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев ҚХР-дағы ұялы телефондар мен телекоммуникациялық жабдықтарды өндіруші ZTE компаниясының өкілдерімен кездесті.

ҚазҰУ ZTE компаниясымен байланыс орнатты

Жүздесуде қос тарап цифрлық трансформация саласында ынтымақтастық орнату және инновациялық технологияларды бірлесіп жүзеге асыру мәселелерін талқылады. ҚазҰУ басшысы меймандарға әлемге әйгілі компаниялармен бірлесіп жұмыс істеудегі университет тәжірибесімен бөлісті.

«Университетте Samsung, Hewlett-Packard, Cisco, Konica Minolta, Fujitsu, Alcatel, Microsoft, «Лаборатория Касперского», Huawei және өзге де жоғары технологиялық ком-

Жалғасы 2-бетте

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Ғылыми кеңес отырысында ЖОО-ны зерттеу университетіне трансформациялау бағдарламасы талқыланып, жүзеге асыру бойынша нақты шаралар ұсынылды.

қызу жүріп жатыр. Негізгі міндеттерді шешуге және ұзақ мерзімді мақсаттарды жаңартуға басты назар аудару қажет. Бүгінгі басқосудың тақырыбы осы болмақ», – деді ЖОО басшысы.

Алдымен ақпараттық технологиялар факультетінің деканы Байдәулет Ұрмашев Ғылыми кеңес қатысушыларының назарына факультеттің даму стратегиясын жүзеге асыру жоспарын таныстырды. Онда ол еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына университеттік ғылымның үлесін арттыру, ғылыми қызмет пен білім беру процесін интеграциялау мәселе-

лерін көтерді. Сондай-ақ спикер жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің барлық деңгейлерінде осы мақсаттарға қол жеткізу үшін нақты шараларды белгіледі. Олардың негізгілері: университет ОПҚ және нақты сектор мен бизнес өкілдерімен бірлесіп оқытуды жүзеге асыратын білім беру бағдарламаларының үлесін арттыру; ҚР ғылыми-зерттеу ұйымдарымен біріккен ғылыми жобаларды іске асыру; IT саласында және аралас салаларда ілгері ФЗЖ жүргізу және тағы басқа.

Жалғасы 2-бетте

Отырысты ашқан Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев ұжым алдында тұрған стратегиялық міндеттерге тоқталды. «Жаңа оқу жылына дайындық

Ғылыми зертханалар желісі ұйымдастырылады

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ мен Кембридж университеті ғылым-білім саласындағы ынтымақтастықты дамытуды жалғастыруда.

Кездесу барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ниет білдіріп, білім беру қызметіндегі серіктестіктің басым бағыттарын талқылады. Сонымен қатар жүздесуде бірлескен ғылыми зерттеулерді жүзеге асыру, университеттер арасында ғылыми зертханалар желісін ұйымдастыру туралы бастама қарастырылды. Олар тек іргелі зерттеулер жүргізіп қана қоймай, Қазақстан өнеркәсібін де белгілі бір қызметтермен қамтамасыз етеді деп күтілуде.

Бүгінгі таңда 30 қызметкер-зерттеуші Нобель сыйлығын алған Кавендиш зертханасы студенттер

академиялық білім алып, атақты ғалымдар мен профессорлармен қатар қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізе алатын алғашқы оқу-ғылыми зертханасы болып табылады.

Айта кетсек, Кембридж университеті – әлемдегі ең үздік жоғары оқу орындарының бірі. Бұл беделді білім ордасында 130 Нобель сыйлығының лауреаты жұмыс істеген. QS халықаралық рейтингінде ол әлемдегі ең үздік жоғары оқу орындарының бестігіне кіреді.

Әйгерім ӘЛІМБЕК

Дмитрий САВКИН:

С КазНУ у нас давние партнерские отношения

3 >>

Шығармашылық пен инновация орталығы

4 >>

Файсал ГУЛЗАД:

Үздік университет студентімін

7 >>

Зерттеу университетінің мақсаты айқын

Соңы. Басы 1-бетте

Зерттеу университетінің алдында тұрған маңызды міндеттердің бірі – жоғары оқу орнының тұрақты дамуын қамтамасыз ету үшін корпоративтік басқару моделін құру. Бұл тақырып бойынша ҚазҰУ-дың Басқарма мүшесі – операциялық қызмет жөніндегі проректоры Әсел Уәлиева баяндама жасады. Ол аталған мақсаттарды іске асыру үшін бірқатар шараларды қолға алу қажет екенін атап өтті. Оның ішінде корпоративтік басқару жүйесіне тартылған, университет базасында және бөгде ұйымдарда кәсіби даму курсы арқынан өткен, цифрлық құжат айналымын пайдаланатын ОПК, білім алушылар мен қызметкерлер үлесін арттыру және шетелде университет филиалдарын ашу атап айтылды.

Сондай-ақ шаралар кешіне университетте академиялық еркіндікті дамыту және институционалдық дербестік, академиялық еркіндік және қазіргі заманғы басқару құрылымы қағидаттарына интеграциялану үшін кеңестер құру кіреді. Университеттің ОПК, студенттері мен қызметкерлерін стратегиялық және операциялық даму мәселелерін шешуге тарту, сондай-ақ инфрақұрылымды цифрлық трансформациялау және

жаңғырту маңыздылығына да назар аударылды.

Жиын барысында 2022/23 оқу жылында бағдарламаны іске асырудың негізгі бағыттары мен іс-шаралары туралы медицина және денсаулық сақтау факультетінің деканы Жанна Қалматаева баяндама жасады. Ол факультет ұжымының алдында тұрған негізгі мақсаттарды айта келе, жетекші әлемдік бейіндегі жоғары оқу орындарымен әріптестікке қол жеткізу, ҚР-дағы және халықаралық деңгейде медициналық білім берудің үздік жоғары оқу орындарымен қосдипломды бағдарлама дайындап, медициналық білім беру және ғылыми ұйымдар арасындағы рейтингтің озық ұстанымдарының бестігіне кіру туралы алға қойған міндеттерді тілге тиек етті.

Бұдан әрі университеттің барлық факультет декандары алдағы жаңа оқу жылына арналған даму жоспарларын алға тартты.

Жиынға қатысушылар баяндамаларды белсене талқылап, білім ордасының 2022/23 оқу жылына арналған зерттеу университетіне трансформациялау бағдарламасын іске асыру бойынша ұсыныстарын енгізді.

Әйгерім
ӘУЕЗХАНҚЫЗЫ

ҚазҰУ ZTE компаниясымен байланыс орнатты

Соңы. Басы 1-бетте

Оқытушылар мен студенттер Smart технология, робототехника, жасанды интеллект және оқу-зертханалық стендтері бойынша жобаларды әзірлеп, іске қосты», – деді университет басшысы.

Сөз соңында Жансейіт Түймебаев түрлі білім беру бағдарламалары мен ғылыми-инновациялық жобаларды іске асыруға мүдделі екенін және цифрлық трансформация саласындағы жемісті ынтымақтастыққа бағытталған барлық бастамаларды қолдауға дайын екенін жеткізді.

Өз кезегінде ТМД елдеріндегі ZTE бизнесін дамыту жөніндегі бас директор Вэй Вэй ZTE Corporation туралы толық ақпарат беріп, өз ұсынысын білдірді.

«ZTE компаниясы 1985 жылы Қытайдың Шэньчжэнь қаласында құрылған. Бүгінгі таңда әлемнің көптеген елінде компанияның зерттеу орталықтары жұмыс істейді. Компания Оңтүстік Азия, Солтүстік Америка, Еуропа, Латын Америкасы, Африка және ТМД-дағы 500-ден астам байланыс операторларына қызмет көрсете отырып, 140 ел мен аймаққа жабдықтар мен қызметтер жеткізіп отыр», – деді Вэй Вэй.

Кездесу соңында Вэй Вэй серіктестік орнату маңызды қадам болатынын тілге тиек етті. Сондай-ақ бірлескен жобалар бойынша жұмысты одан әрі жандандыруға дайын екенін жеткізді.

Нұрсұлтан
БАЗАРБАЙҰЛЫ

Жетекші білім ордасы өз ұсыныстарын білдіреді

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде «Қазақстан халқына» қоғамдық қорының қызметіне арналған дөңгелек үстел өтті. Жиынға Алматы қаласы әкімінің орынбасары Арман Қырықбаев, «Қазақстан халқына» қоғамдық қорының басқарма төрағасы Болат Жәмішев, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев, депутаттық корпус, ЖОО, қоғамдық кеңес өкілдері, кәсіпкерлер, үкіметтік емес және жастар ұйымдарының мүшелері қатысты.

«Қазақстан халқына» қоғамдық қорының басқарма төрағасы Болат Жәмішев қордың мақсаты мен міндеттері туралы айта келе, қор жобалары мен бағдарламаларын таныстырды.

«Бүгінгі жиынымыз әйгілі уни-

Сұлтанғали Садырбаев туралы кітап жарық көрді

Бүгін профессор, филология ғылымының докторы, Ыбырай Алтынсарин және Жамбыл Жабаев атындағы халықаралық сыйлықтарының лауреаты Сұлтанғали Садырбаевтың 90 жылдығы аталып өтті.

Шараға Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев, филология ғылымының докторы Бауыржан Жақып пен Жансейіт Әбдезұлы, белгілі қоғам қайраткері Нағашыбек Қапалбек, академиктер мен профессорлар және ұрпақтары қатысты.

Жиында жоғары оқу орнының басшысы Жансейіт Түймебаев сөз сөйлеп, профессордың өмір жолына кеңінен тоқталды. «Сұлтанғали Садырбаев ғұмырын қазақ халқының ауыз әдебиеті мен фольклор жанрын зерттеуге арнады. Нәтижесінде «Қазақ халқының ауыз әдебиеті», «Жамбыл және фольклор», «Фольклор және эстетика», тағы да басқа оқулықтар мен монографиялар жазды. Әл-Фараби атындағы Қазақ

верситетімізде өтіп отырғандықтан, «Қазақстан халқына» қоғамдық қорының білім беру бағдарламасы туралы баяндап өтейін. Біз аз қамтылған және мұқтаж отбасылардан шыққан талапкерлер үшін гранттар санын көбейттік. Нәтижесінде 85 ЖОО-ның әрқайсысына 10 гранттан берілді. Сонымен қатар 1500 грант пен стипендия «Taiburyl» қоғамдық бірлестігі арқылы бөлінеді», – деп атап өтті Болат Жәмішев.

Жиын барысында Әл-Фараби

атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт Түймебаев жоғары оқу орындары да қоғамның түйінді мәселелерін шешуге қатысатынын жеткізді.

«Бүгінгі дөңгелек үстел өзекті мәселелерді шешуге ықпал ететініне сенімдімін. Біз де шет қалмаймыз. Еліміздің жетекші университеті ретінде өз ұсыныстарымызды білдіреміз», – деді университет ректоры.

Дөңгелек үстел жұмысы қатысушылар арасындағы пікір алмасуға ұласты. Жиналғандар өңір ерекшелігін және қордың тұжырымдамасын ескере отырып, «Қазақстан халқына» қорының қайырымдылық жобалары мен бағдарламаларына қатысты өз ойларын ортаға салды.

Шара соңында Алматы қаласының әкімдігі мен «Қазақстан халқына» қоғамдық қоры арасында ұзақ мерзімді ынтымақтастық туралы меморандум жасалды.

Әйгерім ӘЛІМБЕК

ұлттық университетінің филология және журналистика факультетінің студенттеріне 48 жыл дәріс оқыды. Бүгінде филология факультетінің бір дәрісханасы Сұлтанғали Садырбаевтың атында. Биыл аудитория күрделі жөндеуден өтіп, жаңа

құрылғылармен толықты», – деді Жансейіт Түймебаев.

Сондай-ақ басқосуда белгілі қоғам қайраткерлері мен профессорлар, Сұлтанғали Садырбаевтың шәкірттері сөз сөйлеп, естеліктерімен бөлісті.

Шара барысында университеттің бастамасымен «Фибратты ғұмыр» сериясы аясында басылып шыққан «Сұлтанғали Садырбаев» кітабының тұсаукесер рәсімі өтті. Кітапта профессордың өмірбаяны мен зерттеулері, қанатты сөздері, мұрағат құжаттары, толғаныстар мен естеліктері қамтылған.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

На базе КазНУ им. Аль-Фараби открылся и начал прием абитуриентов филиал Национального исследовательского ядерного университета МИФИ (Московский инженерно-физический институт). Это для казахстанской молодежи прекрасная возможность получить престижный диплом и востребованную специальность одного из лучших университетов мира. Филиал был открыт в Алматы на основании соглашения, инициированного Главой государства РК Касым-Жомартом Токаевым и Президентом РФ Владимиром Путиным. Уникальные образовательные программы филиала НИЯУ МИФИ ориентированы на профессии будущего и соответствуют международным стандартам инженерного образования. Прием в МИФИ осуществляется в этом году на программы «Физика элементарных частиц и космофизика» (направление «ядерная физика», бакалавриат), «Защищенные высокопроизводительные вычислительные системы» («IT», бакалавриат и магистратура). В филиале МИФИ на базе КазНУ можно получать знания от ведущих профессоров МИФИ из разных стран мира, не покидая страну. Дипломы бакалавров и магистров НИЯУ МИФИ российского образца действует во многих странах мира. Недавно КазНУ рабочим визитом посетили проректор университета МИФИ Дмитрий Александрович Савкин и советник ректора университета Нуржан Нурланович Нурахов. Официальные представители московского вуза рассказали о направлениях МИФИ, как в современный период университет себя позиционирует на мировом рынке в области передовых технологий и в ядерной физике.

Дмитрий САВКИН, проректор университета МИФИ:

С КазНУ у нас давние партнерские отношения

– Дмитрий Александрович, расскажите о вашем университете, по каким направлениям работает современный МИФИ?

– Наш университет был создан в 1942 году, во время Великой Отечественной войны. Но сейчас, когда нам 80 лет, мы выросли из этой маленькой школы и перешли в Глобального технологического трансформатора. Наш университет несет в себе не только обучение по ядерным специальностям, но и лазерным, плазменным, IT-технологиям, кибербезопасности, медицине, лечебному делу, биоинженерии и многим другим. У нас есть и не технические специальности – управленческие и экономические, но основное ядро направлений подготовки – это инженерные специальности. Наш университет можно обозначить, как место подготовки высококлассных инженеров мирового уровня. И, конечно, в этом смысле мы являемся очень притягательным вузом для обучения ребят из Казахстана. Наши выпускники идут работать во многие международные организации. Мы сейчас совершенно другой университет и обновляемся каждый день. Сейчас у нас 12 филиалов внутри страны и филиал в Ташкенте, который мы открыли 3 года назад. И вот сейчас открываем филиал на базе КазНУ имени Аль-Фараби с набором в этом году.

– Почему именно КазНУ был выбран для открытия филиала МИФИ в Казахстане? Какие к этому были предпосылки?

– С КазНУ у нас давние связи, очень хорошие отношения. В конце прошлого года мы приняли делегацию правительства Казахстана. Нам предлагали сотрудничать с казахстанскими университетами. Из трех вариантов мы выбрали КазНУ, потому что у нас давние партнерские отношения, с другой стороны Алматы – это культурный центр Казахстана. Здесь достаточно большая агломерация, недалеко от города, в пос. Алатау есть ядерный центр. Это тоже имеет

Дмитрий Александрович Савкин

Нуржан Нурланович Нурахов

роль, потому что одно из направлений нашей работы связано с ядерными технологиями. В КазНУ очень качественная среда, хорошая инфраструктура, здесь тысячи студенты социализируются, находят себе друзей, творят, создают новые проекты. Поэтому инфраструктура, предложенная правительством Казахстана оказалась нам очень комфортной. И мы хотим внести свой вклад в развитие КазНУ.

– Открытие филиала – это трудоемкий процесс, сходу не все моменты отработываются. В первую очередь по каким направлениям планируете работать?

– Открытие филиала будет в начале сентября, а обучение планируем начать с 1 октября. В данное время у нас есть две бакалаврских программ. Одна из них – ядерная физика и технология, а именно физика элементарных частиц и космофизика. Это направление связано с подготовкой специалистов по космологии, по элементарным частицам. Они могут профилироваться как в работе на станции, так и в исследовательских структурах. Вторая программа – это информатика и вычислительная техника. Это общее направление.

То есть высоконагруженные системы. Это бакалаврская программа, в рамках которой у нас есть три трэка, то есть студенты изучают либо софт с упором на язык C, C++ питон, и они становятся не только программистами, но и специалистами по большим системам – предотвращению угроз, защите данных, защите от хакерских атак. Это если они выберут софтовый трэк. Если выбирают трэк хадуэр, то учатся проектировать процессоры, т.е. схемотехнику, архитектуру графического процессора. Я могу сказать, что выпускник нашего университета работает директором департамента по информационной безопасности в компании Nvidia (США) – крупнейшая компания в мире по производству графических чипов, поэтому будущее майнинга, можно сказать в наших руках. У нас еще есть магистратура поэтому же направлению – IT, т.е. высоконагруженные системные технологии с упором на ресерч. Что касается признания российского образования, это тоже часто задаваемый вопрос. Признание российского образования обеспечивается межправительственным соглашением. Оно есть у России с большинством стран

мира, поэтому студенты, заканчивая, ориентируются на межправсоглашение. Приезжая с нашим дипломом в США, они могут устроиться на работу, потому что есть межправсоглашение между Россией и США.

– То есть, на первых порах филиал будет делать упор на IT-направление?

– В этом году – да. Мы заводим две специальности – IT и ядерную специальность на уровне бакалавриата. И IT на уровне магистратуры. Но в следующем году мы будем расширять спектр специальностей. Сейчас приходит большое количество запросов от наших

работать на станции. В принципе, у нас достаточно широкий спектр людей из разных стран. И, конечно, человеческий капитал для нас является самой главной и непреложной ценностью. Например вот Нуржан Нурланович, с кем вместе приехали, учился в Алматы, закончил МИФИ и фактически осуществил казахстанскую мечту – открывает здесь филиал. Сейчас он работает в одном из лучших университетов мира советником ректора. Это очень интересный опыт. Если бы он не закончил МИФИ, возможно, его судьба была бы немного другая.

– Нуржан Нурланович, получается, вы один из тех кузнецов и идейный вдохновитель? Насчет филиала все у вас по плану идет?

– Да, я родился и вырос в Алматы, окончил школу. Поступил в МИФИ. Путь мой был достаточно тернистый. Я занимался и научной деятельностью, и преподавательской. Работал в промышленности. И в какой-то момент меня пригласили на должность советника ректора альма-матер. Когда услышал о возможности открытия филиала в Казахстане, в своем родном городе, конечно, был вдвойне счастлив. Мы сегодня с проректором Дмитрием Александровичем специально приехали в Алматы, чтобы проконсультировать абитуриентов, их родителей о том, как будет проходить обучение, какие вступительные экзамены они должны будут испытать. Помимо этого, на базе приемной комиссии КазНУ имени Аль-Фараби у нас имеется стенд. Там есть наши консультанты, которые подробно расскажут о направлениях обучения, о том, как к нам поступить, кто и как будет преподавать. Наш филиал будет располагаться на базе физико-технического факультета КазНУ. Нам уже выделили целый этаж. Прекрасное современное помещение, современное оборудование. Выделено общежитие, в котором будут проживать иногородние студенты. Так что с точки зрения инфраструктуры наш филиал полностью подготовлен.

– Уверен, что многих абитуриентов будет волновать вопрос по поводу стоимости обучения, грантовых программ, стипендий. В этом плане что скажете?

– В этом году правительство Казахстана выделило нам сто грантов: из них 15 на магистратуру на информационные технологии, 65 – на бакалавриат по информационным технологиям и 20 – на ядерную физику и технологию. В следующем году надеемся на увеличение грантов. Также у нас будут платные студенты. Мы сможем набрать платных студентов в магистратуру и бакалавриат. Что касается ядерной физики, там есть конкретный заказчик – Министерство энергетики Казахстана, поэтому на это отделение платно мы не сможем набирать. В следующем году мы планируем расширять перечень направлений подготовки. Стоимость обучения на платном отделении – один миллион тенге в год.

– Спасибо за содержательную беседу, удачи вам!

Абдолла Исмаили – химия және химиялық технология факультеті Физикалық химия, катализ және мұнай химиясы кафедрасының оқытушысы. Ол 1969 жылы Иранда дүниеге келген. Иранның Ұлттық мұнай компаниясының (N.I.O.C) аға мұнай инженері және Таяу Шығыс, Еуропа және Оңтүстік-Шығыс Азия университеттерінде мұнай инженериясы курстарының дәріс оқытушысы, PhD докторы.

«термодинамика» сияқты кәдімгі курстарда оларға жалпы ұғымдарды үйретеміз. Бұл ұғымдарды зерттеудегі басты алғышарт індетте зерттелуінде жатыр. Мысалы, біз оларға компрессорларды, сорғыларды, турбиналарды, жылу алмастырғыштарды және т.б. (инженерлік пайдалану, жобалау, модельдеу және т.б.) қырысын үйретпекпіз. Алдағы уақытта өнеркәсіптік жобаларға арналған ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық орталық ашу ойымызда бар. Мұнда біз өнеркәсіппен және компаниялармен жақсы

Шығармашылық пен инновация орталығы

Абдолла Исмаили өнеркәсіпте және оқу ордаларында отыз жылға жуық уақыт қызмет етіп келеді. Ол парсы, ағылшын, араб тілдерін жетік меңгерген. Сонымен қатар халықаралық семинарлар мен шеберлік дәрістерін жүргізеді. Таяу Шығыс, Азия, Еуропа, Латын Америкасы және Африка елдерінде халықаралық конференцияларда сарапшы ретінде баяндамалар қасаған. Көптеген ғылыми еңбектердің авторы. Мәселен: «Газ өнеркәсібіндегі нанотехнологияларды қолдану» (2010, UAE), «Нанотехнология» (2009, Iran), «Мұнай мен газды тексеру құбырлары» (2014, Rome, Italy). Газ өндірудің, барлаудың, қайта өңдеудің кең ауқымын қамтитын халықаралық журналдарда жарияланған көптеген мақалалардың авторы.

Ғалым – инженер-мұнайшылар қоғамының мүшесі. Мұнай және газ компаниясы Ғылыми зерттеулер мен даму (R&D) комитетінің мүшесі әрі дүниежүзіндегі бірнеше компания мен университеттерге қосқан үлестері мен жетістіктері үшін марапатталған.

– ҚазҰУ-да білім алып жатқан жастардың болашағы жарқын. Олар ғылыммен қатар дамып жатыр деуге толық негіз бар. Университет ұстаздары ғылымның тұтқасын ұстайтын болашақ ғалымдарды дайындап жатқанына еш күмән келтірмеймін. Алдағы уақытта даму үдерісі күн өткен сайын арта түседі деп ойлаймын. Студенттердің ынта-жігеріне қарап, біз, ұстаздар да, шабыттанамыз. Бірақ әлі де студенттердің белсендірек бола түсуін қалаймын.

Былтыр Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде Қазақстанда мұнай өндірудің 122 жылдығына орай ұйымдастырылған «Заманауи мұнай өңдеу» атты іс-шара өткізілді. Іс-шараға Физикалық химия, катализ және мұнай химиясы кафедрасының студенттері, магистранттары, оқытушылары қатысты. Тұсау-кесерде Қазақстандағы алғашқы мұнай өндіру, Қазақстанның мұнай саласы, мұнай өңдеудің заманауи үрдістері, мұнайдың

болашағы, мұнай өңдеу зауыттары, мұнайдан жасалған өнімдер саласы, жасыл химияның маңыздылығы, CO₂-нің бөлінуі және т.б. мәселелер көтерілді.

Студенттер, келген қонақтар тарапынан жасыл химия, әлемдегі ең сапалы мұнай, көмірқышқыл газын кәдеге жарату, зауыттардың сапасы және олардың саны туралы және т.б. сұрақтар қозғалған болатын.

Студенттер мұнай химиясы, мұнай-газ ісі, органикалық заттардың химиялық технологиялары мамандықтары бойынша әрі қарай білім алу үшін қажетті, қанағаттанарлықтай жауаптар алды. Осындай кездесулердің жастардың ізденісінде кәдесіне жарап жатқаны шын қуанарлық жайт. Сондай-ақ мұндай іс-шаралардың өз деңгейінде өтіп тұрғаны ұстаз бен шәкірт, яғни екі тарапқа да пайдалы, – дей келе, PhD доктор басқа да шетелдік оқу ордаларында осындай іс-шараларды жиі өткізіп тұратынын тілге тиек етті. Сонымен қатар бірнеше ғылыми-зерттеу жобалары бойынша жоба жетекшісі болған. 200-ден астам еңбектері түрлі конференцияларда ұсынылып, бірнеше журналда жарияланған. Қазіргі таңда оқытушының мұнай және химия өнеркәсібіне қатысты оқулықтары мен мақалалары бойынша халықаралық конференцияларда баяндамалар жасалынууда.

– ҚазҰУ және басқа да университет студенттеріне арналған жазғы мектеп ұйымдастыру үстіндемін. Жазғы мектепте біз техникалық кәсіби қысқа курстар (жобалау, модельдеу, бағдарламалық қамтамасыз ету және т.б.) ұсына аламыз, бұл біздің және басқа жоғары оқу орындарының студенттері үшін әрі кәсіби қызмет үшін өте пайдалы болады. Біздің және басқа да халықаралық оқу ордаларының студенттері мен компания инженерлеріне арналған біліктілікті арттыру орталығын құру – негізгі жоспарда. Біліктілікті арттыру орталығында біз техникалық кәсіби арнайы курстарды ұсына аламыз. Университеттегі

қарым-қатынаста болу үшін белсенділігімізді арттыру керек. Олармен қажетті ғылыми жобаларды жасау үшін келісімге келе аламыз. Оған студенттерімізде қатысып, өз жобасын ұсына алады және бұл университет пен өндіріс үшін өте тиімді болмақ, – деген Абдолла Исмаили ҚазҰУ-да атқаратын біршама жоба-жоспарларымен бөлісті. Бұл жоспарлардың жастарға молынан пайдасы тиетінін тілге тиек етті. Осы орайда, оқытушы ҚазҰУ туралы көзқарасымен бөлісіп, университеттің артықшылықтарына баса назар аударды.

– ҚазҰУ – технологиялық білім беруде көшбасшы және шығармашылық пен инновация орталығына айналған жоғары оқу ордасы. Осындай білім ошағында жұмыс істеу мен үшін үлкен мәртебе. Бұл – Қазақстандағы ең мықты университеттердің бірі, ал Қазақстан әлемдегі ең қарқынды дамып келе жатқан мемлекеттердің қатарында. Сондықтан кез келген ғалым, кез келген ұстаз бұл білім ордасынан үйренер тұстары көп екенін жоққа шығармайды. Ғылымға, жаңа технологияға сөзбен емес, іспен қызығатын, нағыз ғылыми ізденістерге атсалысып, біліктілігін арттыратын студенттердің қарасы аталмыш альма матерде көптеп табылады. ҚазҰУ мамандарымен бірлесе отырып, мұнай өңдеудің заманауи үрдістері жайлы теориялық зерттеулер жүргіздік. Оқу ошағының түлектері түрлі салада ғылымның дамуына сүбелі үлес қосуда. Әрине, бұл ҚазҰУ білім сапасының жоғары дәрежеде екенін дәйектейді. Демек, оқу ошағының білім сапасына біздің де қосқан үлесіміз бар. Мен оқытып жатқан пәндер студенттерге ғылыми ізденістер мен ғылыми мақалаларды жақсы жазуға пайдасын тигізеді деп сенемін. ҚазҰУ-да оқытушысың, демек, ғылымға үлесің тиіп жатыр деген сөз, – деп Абдолла Исмаили сөзін қорытындылады.

Нұрбек
НҮРЖАНҰЛЫ

Ғалымдарымыз археологиялық зерттеу жүргізуде

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің археолог ғалымдарының жетекшілігімен Абай облысына қарасты Аягөз ауданында алғаш рет кешенді археологиялық зерттеу жұмыстары жүргізілуде.

Өңірдегі Кеніш қорымынан осыған дейін адам бейнесіндегі балбал тастар табылған болатын. Бұл аймақта 20-ға жуық үлкенді-кішілі қорғандар жатыр. Бүгінгі

таңда зерттеу тобы еліміздің көне тұрғындарының мәдениеті мен өнері, тарихы, наным-сенімдері туралы тың дерек табу мақсатында осы мекенде қазба жұмыстарымен айналысуда. Зерттеушілерге ҚазҰУ-дың Археология, этнология және мұражайтану кафедрасының оқытушылары – Фани Омаров, Бауыржан Бесетаев және Сымбат Сағындықова жетекшілік етеді.

«Абай облысына қарасты Аягөз

ауданында мұндай кешенді зерттеу жұмыстары алғаш рет жүргізіліп отыр. 2021 жылы басталған жоба аясында 60-қа жуық бұрынсоңды белгісіз болып келген қорымдар ашылды. Әр қорымда 10-нан 50-ге дейін археологиялық ескерткіштер бар», – дейді жоба жетекшісі, тарих ғылымының кандидаты Фани Омаров.

Зерттеу жұмыстары барысында Бозай ауылы маңында орналасқан Бозай-1, Бозай-2 қорымдары толық ашылған. Археологтердің айтуынша, ескерткіштер орналасқан аймақ Кеңес өкіметі кезеңінде егістік ретінде қолданылған. Сол себепті қорғандардың көпшілігі нашар сақталған.

Қазіргі уақытта мұндағы үш объектіге археологиялық қазба жұмыстары жүргізілді. Бозай-2 қорымының №1 қорғаны кішкентай көлемді, биіктігі – 0,1 м, диа-

метрі – 5 м. Қорымнан 0,5 м тереңдікте шалқасынан тік жатқан адам сүйектері табылды. Қаңқаның оң жақ қабырға сүйектері және бас сүйегі мүлдем сақталмаған.

Бозай-2 қорымының №2 қорғаны толық тоналып кеткен. Олар қорғанның СШ-ОБ бағытында техникамен траншея жүргізіп кеткен. Қорғанның диаметрі – 7 м, биіктігі – 0,3 м. 0,5 м тереңдікте ескерткіштен темірден жасалған

қозғалмалы тілшесі бар айылбас табылды.

Бозай-1 қорымының №1 қорғанында зерттеу жұмыстары жалғасуда. Ол Бозай даласындағы ең үлкен қорғандардың қатарында. Ескерткіштің диаметрі – 30 м, биіктігі – 2,5 м. Қорғанның төбесінде 0,7 м тереңдікте адам сүйектері табылды. Бұл жәдігерлердің қорғандағы негізгі жерлеу орнына қатысы жоқ. Зерттеу барысында қорғанға С-О бағытында екі ор қазылды, нәтижесінде қорған үйіндісінің астынан тағы да тас қоршау анықталды. Тас қоршаудың орталық бөлігінен жерлеу қабірі табылып, зерттелу үстінде.

Сондай-ақ зерттеу жұмыстары барысында археологтер Бозай мектебінің оқушыларына қазба аймағы бойынша экскурсия жүргізіп, өз тәжірибелерімен бөлісті.

Әйгерім ӘЛІМБЕК

Как выбрать свой путь в профессии?

В послании Главы государства Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана «Единство народа и системные реформы – прочная основа процветания страны» особо подчеркивается значимость ранней профориентации детей. «Подростающее поколение должно осознанно относиться к выбору будущей профессии», – отметил Глава государства. Президент считает, что «основой национального стандарта образования в стране должна стать политика профориентации – она позволит определять способности учеников и подходящие для них профессии».

Встреча преподавателей кафедры международного права с учениками школы №73

В настоящее время налицо необходимость вузам строить профориентационную работу на основе сформировавшейся потребности в сотрудничестве со школами. Ведь новым общественно-экономическим условиям требуется новый человек – яркая индивидуальность, личность, способная творчески мыслить, любящая свою профессию. Профессиональное самоопределение студента начинается еще в его довузовский период, т.е. в школе, и поэтому единство профориентационной работы вузов и общеобразовательных школ является вполне правомерным.

«В Государственной программе развития образования и науки Республики Казахстан на 2020-2025» годы предусмотрены меры по выработке единых подходов к профориентационной деятельности. Как известно, в настоящее время идет уточнение целей школьного образования в целом. Социальный заказ школе – воспитание творческой, современно мыслящей и активно действующей личности. Таким образом, делается ставка на формирование и развитие интересов, способностей и склонностей личности, создающая положительную мотивацию учения.

На современном этапе развития нашего общества создаются

условия для того, чтобы каждый школьник мог развить таланты, дарованные ему природой, реализовать себя как личность. Основное внимание уделяется развитию у школьников компетенции, которые бы помогли им найти свое место в жизни, правильно выбрать будущую профессию, развивать те способности, которые будут необходимы им для будущей карьеры. Компетентностный подход предполагает четкую ориентацию на будущее, которая проявляется в возможности построения своего образования с учетом успешности в будущей профессиональной деятельности.

Казахский национальный университет имени Аль-Фараби – это высшее учебное заведение с богатым и многолетним опытом профориентационной работы. Это ведущее учреждение системы высшего образования страны, готовящее компетентных специалистов. Каждый год преподаватели университета проводят «День открытых дверей». Школьники в беседах с профессорско-преподавательским составом выделяют сознательный выбор специальности этого вуза в связи с тем, что получают достаточно интересную информацию о факультетах от ученых и педагогов, которые

посещают классные часы в школе и предоставляют им всю информацию об учебном процессе факультетов, рассказывают подробно о себе, как они достигли творческих успехов. Педагоги, в таких случаях, становятся для школьников не только источником информации, но и в какой-то степени примером подражания. Другой возможностью набора качественного контингента является ежегодно проводимый проект «Олимпиада Аль-Фараби».

Наше исследование показало, что неосознанный выбор будущей профессии связан с тем, что школьники не обладают полной информацией о востребованных профессиях, о своих собственных интересах и возможностях, о предрасположенности к определенному виду деятельности. Выбор профессии, чаще всего, осуществляется по настоянию родителей, далее привлекает значительное коли-

чество грантов, выделенных на ту или иную специальность, а также проходной уровень ЕНТ, и в итоге мы получаем дефицит одних специалистов и избыток других. Поэтому, кроме вышеуказанных форм, качественному набору будущих студентов предшествует кропотливая профориентационная работа преподавателей университета, которые знакомят школьников с основами вузовского процесса, а также помогают им в выборе специальности, организуют на базе вуза и школ встречи со специалистами разных профессий. Для расширения у школьников профессионального интереса проводятся «Дни встречи» с выпускниками вуза. Задачей преподавателей является с одной стороны, за время встреч со школьниками стараться закрепить и развить наметившийся профессиональный интерес, с другой – специальная, целенаправленная работа по формированию ре-

листических представлений о будущей трудовой деятельности после вуза, ее разнообразии, об увлекательности и важности труда.

Естественно, что выбор профессии – удачный или неудачный – в определенной мере сказывается на отношении к учебе и, в дальнейшем, к работе. Те студенты, для которых характерно пассивное или негативное отношение к своей специальности, неразвитый профессиональный интерес, отличаются и более низкой академической успеваемостью.

Несомненно, что сотрудничество школ и вузов является сегодня необходимым условием для формирования качественного контингента будущих студентов. Сближение дисциплин, составляющих фундаментальное образование, сближение технологий образовательного процесса между высшей и средней школой, безусловно, даст положительные результаты. На сегодняшний день пока еще имеется значительная разобщенность, но вузами совместно со школами ведутся конкретные разработки в этом направлении, практикуется обсуждение методологических и методических проблем перехода на новое содержание обучения, которые концентрируются на обеспечении высокого уровня интеллектуального, культурного, нравственного развития и профессиональной компетентности.

Дана БАЙТУКАЕВА,
старший преподаватель кафедры международного права факультета международных отношений КазНУ им.Аль-Фараби

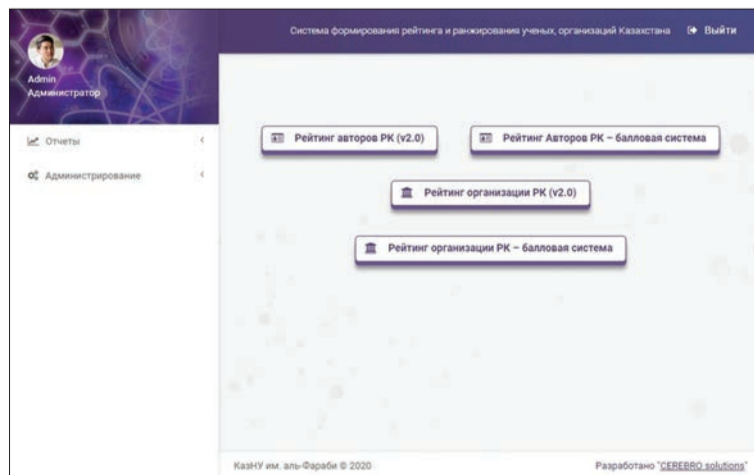
Наукометрический анализ

публикационной активности ученых

Чаще всего наукометрические сервисы реализуются в виде так называемых информационно-технологических платформ, обеспечивающих основные функции поиска и анализа. Наиболее известные и авторитетные – Web of Science и Scopus.

Практика анализа научной деятельности по двум основным критериям: исследовательская деятельность (количество публикаций) и научная продуктивность (количество цитирований научных работ или индекс цитирования) широко распространена в научном сообществе. Правильность использования индекса цитирования вызывает многочисленные споры и широко

обсуждается. Наукометрический анализ необходим для оценки уровня развития науки, продуктивности и востребованности отдельных исследователей и организации в целом, показателя информационной значимости периодического издания. Одна из методик количественного анализа – использование цитируемости для оценки развития направлений и информационной значимости научных журналов на основании ссылок. К важнейшим наукометрическим показателям относятся исследовательская активность (количество опубликованных научных работ) и цитируемость (количество ссылок на опубликованные научные труды, доля цитированных работ, среднее число ссылок на научную работу и т.д.) и рассчитываемые на их основе индексы: индекс цитируемости, индекс

Вид главной страницы автоматизированной системы рейтинговой оценки авторов и организаций Казахстана

Хирша (h-индекс), нормированные индексы цитируемости. Одна из важнейших характеристик общего уровня развития нау-

ки в стране – количество научных статей, опубликованных в наиболее авторитетных журналах. Это связано с тем, что уро-

вень опубликованных работ оценивают в соответствии со значимостью журнала.

По проекту «AP08051974 «Оценка интеллектуального капитала вузов Казахстана на основе наукометрического анализа и пути их трансформации в исследовательские университеты» на основе известных базы данных Web of Science и Scopus была создана автоматизированная система для анализа публикационной активности ученых и организаций РК.

Разработанная система представляет собой самоисполняющееся программное приложение на уровне операционной системы, позволяющее: подключаться к базе данных Scopus по API (Application Programming Interface)-каналу и загружать данные по публикационной активности, цитируемости, индексу Хирша ученых, библиометрическим показателям публикаций; считывать актуальные значения наукометрических показателей авторов и организаций Казахстана и др.

Гаухар ОМИРАЛИЕВА,
Сандугаш УЗАКБАЙ

Al-Farabi University, located in Almaty, Kazakhstan, is a public institution that traces its roots back to 1934. The university comprises numerous departments, which offer programs across a variety of disciplines: science, engineering, literature, journalism, history, philosophy, economics, management, law, education and medicine, etc. The language of instruction is Kazakh, Russian, English.

The road to success starts here!!!

According to the results of a comprehensive assessment conducted by the British company QS, Al-Farabi Kazakh National University received high scores and was awarded the maximum rating of "5 Star University of Excellence" which puts it amongst prestigious Universities in the world. QS Stars awards universities with a rating of between One and Five Plus Stars, depending on their performance in at least seven categories amongst the following: **Research, Teaching, Employability, Internationalisation, Academic Development, Facilities, Online Learning, Innovation, Arts and Culture, Inclusiveness, Social Responsibility, Environmental Impact, and Specialist Criteria.** The QS ratings are regarded as the most highly respected in the world.

QS "5 stars" award means that KazNU Al-Farabi has a high international reputation and demonstrates leadership positions in the global scientific and educational space. 5 Stars rating demonstrates the strengths of the university

A university's ranking says a lot about the quality of education and all-round experience it provides. Attending a well-ranked university my help to set students apart from other candidates in the job market, so it's an important detail to consider.

in providing students with high quality teaching and research experiences.

For our university community achieving a 5 Star rating is a significant achievement for Al-Farabi University's academic and professional staff who work together with the

common goal of providing life-changing study opportunities that develop and inspire tomorrow's leaders. We are tremendously proud that Al-Farabi is the first and, so far, the only one in Central Asia to achieve such highest award and this places a great responsibility on us. We highly value this honour and will continue to take it forward by improving the standard of education in the new era and keeping up with the times and international development.

One more object of our pride is that according to QS Emerging Europe and Central Asia University Rankings Al-Farabi University ranks in the top 20 universities.

A. MULDAGALIYEVA

TOEFL ITP as a reliable assessment of language ability

The tests as TOEFL, TOEIC are used to evaluate the English language proficiency of non-native English speakers. TOEFL ITP evaluate skills in three areas: - Listening comprehension measures the ability to understand spoken English as it is used in colleges and universities; - Structure and Written Expressions measures recognition of selected structural and grammatical points in standard written English; - Reading Comprehension measures the ability to read and understand academic reading material written in English. All questions are in the form of multiple choice. The fourth area – Speaking measures the ability to speak English in everyday situations as well as some basic campus and academic settings- will be delivered as an additional test soon.

TOEFL as a standardized (formal) test is based on five major principles: practicality, reliability, validity, authenticity, and wash back. It is effective, appropriate and useful as an assessment tool. But tests are simply measurement tools although most of them are high-stakes tests.

The test may be taken for various purposes and may determine the rest of the test taker's career. Most test takers spent many hours studying by themselves or by attending test preparation courses to improve their scores. So, the test administration and test security standards are designed that all test takers have the same opportunity to demonstrate their ability. Security of test is critical.

The main goals of ETS TOEFL ITP® authorized Test Center at Al-Farabi University are as follows: to administer the international test according to standards, to organize consultations on the test, to train test takers. Our center offers TOEFL ITP Level 1 test which evaluates student's knowledge of English at the intermediate to advanced levels of English language studies.

Our authorized test center has been working on the base of the Department of Foreign Languages at Al-Farabi University for three years and has provided paper based and digital test sessions which take place at the electronic hall of the university library. The staff consists of the head of the center (Muldagaliyeva A.A.), administrators (Gumarova Sh.B., Shayakhmet A.G., Bershina N.V., Madiyeva Z.K.) and proctors who delivered TOEFL test and consultations. Besides, the

professors of the department with special qualifications in the area of test preparation can train the future test takers.

The equipment of the electronic hall of the library, hardware and software, meets all requirements for facilities accommodated the international test site. The IT personal (Oralbek) is a highly qualified specialist who ensures the Supported platforms and Systems and is responsible for delivering technical support at any time.

To get the next accreditation for administering the international test that is offered for one year the center has to follow strict requirements such as confidentiality and security of the test and administration. Moreover, our administrators have to take international tests every year to confirm their accreditation status.

Z. MADIYEVA,

Foreign Language Department senior teacher

The benefits of studying at Al-Farabi

Al-Farabi University provides high quality education in 113 bachelor degree programs and 251 master degree programs at 15 faculties, which are among the leaders in the national subject ranking in Kazakhstan. Students can join undergraduate programs in a wide range of disciplines, from the sciences (chemistry, geography, mathematics and physics) through humanities, law, IR, languages, and journalism. The University offers joint double degree programs with the leading universities from around the world. Most of the undergraduate programs of KazNU are accredited by accrediting agencies such as ASIIN, FIBAA, AQ, and ACQUIN.

Al-Farabi maintains partnership with 170 universities worldwide.

In 2022, the employment rate of graduates of KazNU for Bachelor's Degree was 90%, in particular, the employment rate for Master's Degree reached 93%, and for Doctoral Studies - 100%. This indicates high competitiveness and demand for Al-Farabi University graduates.

Students are the heart of our university

Al-Farabi encourages students to participate in student activities and organizations as an excellent way to experience personal growth, meet new friends, share common interests with other students, faculty and staff, and have some fun outside the classroom. Through participation in these organizations, students can enhance leadership and engage in experiential learning while working to fulfill organizational goals. The student life in KazNU is interesting and vibrant as students have a big choice of various clubs, centers and groups to participate and be active members. There are many English and German Clubs which help students

master excellent communicative skills in English and German.

There is no other city like Almaty!

Al-Farabi University is located in Almaty - cultural and financial capital of Kazakhstan. One of the most beautiful and lovely cities in Kazakhstan, Almaty is an amazingly hospitable city with a gorgeous landscape, wide tree-lined streets, numerous parks and orchards against a backdrop of mountains, modern buildings and architectural complexes where you want to return all the time. The hallmark of Almaty is, of course, picturesque mountains, which make an unforgettable impression on anybody who comes here. Al-

maty citizens are friendly, open and welcoming.

Public transport is reliable in Almaty, there is a good network of bus and trolleybus lines and Almaty citizens boast a newly opened Metro line. All Metro stations are a real work of art. An architect who designed the stations pursued the aim to feast the eyes of Almaty citizens and guests. One feels like in a beautiful art gallery.

Almaty is beautiful all the year long, however, it is, especially, splendid in spring, summer and autumn Spring is the most wonderful season in Almaty with blossoming apple and cherry trees in the gardens. On hot summer days it is a big pleasure to take an evening walk along boulevards and illuminated

by streets lamps green avenues enjoying refreshing cool breeze coming from the mountains. Almaty autumn is fantastic! It is as if the city puts on her best red-yellow, green attire. The city of a thousand colours – Almaty is a real source of inspiration!

Campus

Passing through the arch which serves as students' entrance to the campus you will be delighted by an incredibly picturesque panorama of the magnificent Alatau mountains. Our campus is one of the most beautiful and largest in the country. It boasts 100 sq.km. of a beautifully kept area in one of the most fascinating parts of Almaty. Kazgugrad campus is the base for

Law, Business Administration, Philology, Journalism, History, Chemistry, Mathematics, Physics departments, Library and Medical Center. It is home for student dormitories, a big computer hall, several eateries, canteens and dining rooms, "Keremet" and many other technical buildings.

Our campus is an ideal place where students can live, relax, study and do research. Study buildings are just a short walk from student dormitories. There are shops, cafes, bars, a bookshop, movie and a big computer hall. There is plenty to do both on and off campus- you can get involved in various student clubs and events, join sports teams.

It is a parklike area with exuberant trees, flowerbeds, lawns and we also boast a cozy nook at a small pond with a white Rotunda on its bank, which is a comfortable place for relaxation.

As you walk along the central campus road and turn to the Library your eyes will catch running horses. A sculptural composition "Running Horses", symbolizing movement forward, progress and success makes our campus an aesthetically pleasing and truly unique space.

The campus is an ideal place where students can wander, meditate, and gain inspiration for their creative pursuits and aspirations. Al-Farabi provides high quality education to the students and also provides an amazing home.

B. MULDAGALIYEVA,

C. ISSABAYEVA

Биология ғылымына терең бойлаған

Қара шаңырақ – ҚазҰУ студент жастардың тұлғалық дамуына, қоғамдық жұмыстармен айналысып, білікті маман болып қалыптасуына толыққанды жағдай жасап келеді. Соның бір дәлелі – Нұрсәуле Иманмәдиқызы. Ол – биология және биотехнология факультеті Биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасының 2-курс магистранты. ҚазҰУ қабырғасында жүргеніне биыл – алты жыл.

– Балалық арманға қанат қағып, университет шеңберінде менің дамуыма биология және биотехнология факультетімен қатар, «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағының ықпалы орасан зор болды. Ұлы ғұлама әл-Фараби бабамыз айтқандай: «Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы», – демекші, университетіміз өз миссияларының бірі ретінде студент жастарды ғылым мен қоғамдық жұмыстарға қатар баулу арқылы жан-жақты дамыған маман даярлауда көш бастап келеді, – дейді ол.

Нұрсәуле Иманмәдиқызының айтуынша, биология және биотехнология факультетіне оқуға түскеннен кейін Биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедрасының гистология және эмбриология бағыттары бойынша жұмыс істеуге қызығушылығы артқан. Сол себепті еліміздегі ең үздік эмбриология бағытындағы зерттеу институттарына тағылымдамадан өтуге өтініш тастады. GPA көрсеткіштерімен қатар, арнайы тәжірибелік сынақтардан кейін эмбриология бағытындағы зерттеу институттарында жұмыс істеуге мүмкіндік туады. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті биология және биотехнология факультетінде биология ғылымының кандидаты Бағила Айдарқызының жетекшілігімен бакалаврда Алматы қаласындағы Репродуктивті медицина институтында *in vitro* жағдайында адам эмбриондарының дамуына қатысты ғылыми-зерттеу жұмыстарымен айналысқан.

Кейін ғылыми-зерттеу жұмысын жалғастыру мақсатында Алматы қаласындағы «ЭкоМед» адам ұрпағын өрбіту клиникасында магистрлік диссертация жұмысын жазады. Эмбриология бағыты бойынша тәжірибе жинақтауына, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуіне, білікті маман болып қалыптасуына екі клиниканың да үлесі зор, маңызы айрықша екенін тілге тиек етті. Алдағы

уақытта докторантураны шетелде оқуды жоспарлауда. Биология ғылымының тек бір ғана саласында шектелмей, еліміздегі өзекті болып табылатын экологиялық мәселелер бойынша білімін жетілдіруге мүдделі.

– Мен Венгрия мемлекетіндегі Дебрецен университетінде ғылыми тағылымдамадан өттім. Ғылыми тағылымдама кезінде Дебрецен университеті ғылым және технология факультетінің биологиялық, ботаникалық, эмбриологиялық, геномдық және микробиологиялық зерттеулерімен таныстым. Дебрецен университетінің тәжірибелік базасы заманауи технологиялармен жабдықталған және зерттеу аясы биологиялық объектілерді толығымен қамтиды. Университеттің білім беру жүйесінде тәжірибелік білім теориялық біліммен қатар жүреді, сол себептен студенттер үшін арнайы ғылым саласы бойынша жобаларды жүзеге асыру қолдауға ие. Озық идеялар негізінде қолданбалы ғылымның өзекті мәселелері шешімін тапқан. Дебрецен университетінде биология ғылымының түрлі салаларына қатысты мамандықты игеріп шығуға болады. Қазіргі таңда Венгрияның арнайы Stipendium Hungaricum мемлекеттік стипендиясы арқылы оқуға түсуге арнайы бағдарлама бар. Бұл жас мамандар үшін шетелдік университеттерден тәжірибе жинақтап, елімізде биология ғылымы аясында кенже қалған салаларды дамытуға керемет мүмкіндік. Біздің факультетімізде шетелдік университеттермен салыстырмалы түрде физиологиялық, гистологиялық, эмбриологиялық, генетикалық ғылыми-зерттеу жұмыстарының толықтай жүргізілуіне зерттеу жабдықтарының жетіспеуі кері әсерін туғызуда, – дей келе, жас маман ағымдағы жылдары университетіміз еліміздегі ғылым көшбасшысына айналатынына сенім білдірді.

Нұрбек ЕРМЕК

Біздің кейіпкеріміз Файсал Гулзад – Ауғанстан азаматы. Ол журналистика факультеті бакалавр дәрежесінің түлегі. Бүгінде журналистика факультеті ЮНЕСКО-ның журналистика және коммуникация кафедрасының магистранты.

Файсал ГУЛЗАД:

Үздік университет студентімін

– Қазақстан – табиғаты сөзбен айтып жеткізе алмайтын ғажап мекен. Бұл елде оқу кез келген шетелдік студентке қуаныш сыйлайды деп ойлаймын. Менің Қазақстанда оқуды таңдау себебім – Ауғанстан мен Қазақстанның мәдениеті ұқсас келеді. Ал ҚазҰУ-ға келсек, бұл университет – Азия бойынша ең жоғары дәрежелі оқу ордаларының бірі. Күні кеше ғана ҚазҰУ QS WUR рейтингінде 150-орынға көтерілді. Яғни бір жыл ішінде университет 175-орыннан 150-орынға көтерілуі – үлкен рейтинг. Бұл көрсеткіш кез келген шетелдік студенттің қызығушылығын арттыра түседі. Менің ойымша, ҚазҰУ оқу бағдарламасы мен өз елімнің университеттерінің оқу бағдарламасы арасында ешқандай айырмашылық жоқ. Білім ордасы қалашығында студенттерге не қажеттінің бәрі табылады, – дейді ол.

Файсалдың сүйікті пәні – жанданду. Осы пән арқылы ол өзінің шекарасыз, әлемнің кез келген аумағында қалай жұмыс істеу керектігін үйренгенін тілге тиек етті.

– Алғаш рет магистратураға грантқа оқуға түскенім туралы хабарды естігенде қатты қуанып, толқып кеттім. Осындай бақтың қадірін біліп, журналистикаға барынша көңіл бөлудемін және ұстаздарымның көмегімен біліктілігімді арттырудамын. ЮНЕСКО-ның журналистика және коммуникация кафедрасын таңдау себебім – бизнес пен журналистикаға деген қызығушылығымның әсері. Осы саланың маман иесі болуға мүдделімін. Мен оқитын кафедра ұстаздары білікті мамандар. Олардың әрбір дәрісінен ой-өрісің кеңейіп, байып шығасың. Студенттің үлгеріміне, түсіну деңгейіне де қарайды. Әрбір студентке барынша көңіл бөліп, түсіндіруге тырысады. Мейірімді ұстаздарымның арқасында біздің білім алуға деген құштарлығымыз күннен-күнге артып келеді.

Осы уақытқа дейін мен білім алумен қатар, қазақ тілін де жетік меңгердім. Қазақ тілі аса күрделі тіл емес. Егер адамның қызығушылығы болса, алмайтын асу, бағындырмайтын белес жоқ. Айналымдағылар «Мәссаған!

Қазақ тілін қалай меңгердің?» деп таңырқап жатады. Мен: «Осы елде оқып, мәдениетін көріп отырып қалай тілін меңгермеймін?» деп олардың өздеріне қарсы сұрақ қоямын. Қазақ тілі, расында да, бай тіл екен. Қазақ тілін меңгеру арқылы көптеген кітап қорларына қолым жетті. Өзіме жұмбақ боп жүрген бір-біріне дүниелерді түсіне бастадым. Жалпы, қай елде жүрсең – сол елдің тілін үйрену керек екен. Сонда ғана өзіңе қажетті ақпарат, білімнің кілтін табасың. Бұл тілді үйренуіме үлкен әсер еткен қара шаңырақ – ҚазҰУ-ға айтар алғысым зор. Ендігі кезекте орыс тілін де үйреніп алу ойымда бар. Магистратураны бітірген соң, журналистика саласында білімімді шыңдап, PhD докторантурада оқуымды жалғастырып келеді. Сонсоң еліме оралып, ҚазҰУ-да алған біліміммен халқыма қызмет етсем деген жоспарым бар. Менің арманымдағы оқу ордасына, факультетке түсуіме мүмкіндік сыйлаған Қазақстанға алғыс айтамын, – деп сөзін тамамдады Файсал Гулзад.

Нұрбек НҮРЖАНҰЛЫ

Өмірдің мәні – білім игеруде

(эссе)

дайында өмір сүруге тәрбиелей отырып, оқушының бойына жүрек жылылығын, мейірім шуағын, адамгершілік ұлылығын дарыту қажет. Ол үшін білімді, еңбекқор, бала жанын түсіне алатын болса ғана ұстаздық кәсіптің шыңына жете алады деп ойлаймын. Ол нағыз ұстаздың ғана қолынан келеді. Ұстаз атана білу, оны қадір тұту, қастерлеу, арындай таза ұстау – әр мұғалімнің борышы.

Адам баласы үшін шынайы өмірдің мәні білімді игеруде

жатыр. Адамның жаратылғандағы мақсаты – көріп-білу, үйренгенін басқаға үйрету. Сондықтан болашақ психологтер адамдарды өздерінің ішкі «мендік» құпия сырларын ашып, танып-білулеріне барынша жол көрсетіп, қолдай білу керек. Тамаша өмір сүру үшін өмірдің жақсы, жағымды заңдылықтары бар екенін саналарына сіңіре білуіміз шарт.

Ұрпағы саналы болса, адам баласының жер бетінде жасауы да сан ғасырларға жалғаса береді. Білім күші – құдіретті. Ол бар жерде үздіксіз даму үрдісі жүреді. Бұдан біз білімнің қаншалықты маңызды екеніне көз жеткіземіз. Тәуелсіз ел атанып, төбемізге ту тігіп, тіліміздің мәртебесі артып, әлемге атымызды танытып жатқан кезеңде ұлттың, елдің болашағы – жас ұрпақ тәрбиесіне де мықты көңіл бөлінуі қажет.

Сәуле ТҮРСЫНҚАЛИ,
журналистика
факультетінің
2-курс студенті

Бұхара университеті ҚазҰУ тәжірибесіне сүйенеді

Бұхара мемлекеттік университетінің делегациясы (Өзбекстан Республикасы) арнайы сапармен ҚазҰУ-ға келді. Сапар барысында тараптар ынтымақтастықты кеңейту және бірлескен білім беру бағдарламаларын құру мәселелерін талқылады.

Кездесуге ҚазҰУ Халықаралық ынтымақтастық және интернационалдандыру департаментінің директоры Еркежан Әпсеметова және Бұхара мемлекеттік университетінің Түлектермен жұмыс және түлектер клубы басқармасының басшысы Лола Жалилова қатысты.

Еркежан Әпсеметова ҚазҰУ-дың ғылым мен білімді дамыту саласында шетелдік жоғары оқу орындарымен ынтымақтастықта мол тәжірибесі бар екенін атап өтті. Қазіргі уақытта университет Өзбекстанның химия, медицина, математика және т.б. салалардағы

бірнеше жетекші жоғары оқу орындарымен тығыз байланыс орнатқан.

Басқосуда құрметті қонақ мемлекеттің және Орталық Азияның көне әрі ірі университеттерінің бірі саналатын Бұхара мемлекеттік университетінің жетістіктері туралы айтты.

Сапардың негізгі мақсаты – филология факультетімен бірлескен білім беру бағдарламасын құру және университет

түлектерімен тәжірибе алмасу. Сондай-ақ кездесу аясында білім ордасының құрылымы таныстырылып, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Түлектер қауымдастығы мен Мансап орталығының тәжірибесін Бұхара мемлекеттік университетінде қолдану мәселелері талқыланды. Нәтижесінде университеттер арасындағы ынтымақтастықты кеңейту туралы уағдаластыққа қол жеткізілді.

Data Engineering бағдарламасы іске қосылды

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ақпараттық технологиялар факультетінде алғаш рет қолданбалы бакалавриаттың Data Engineering пилоттық білім беру бағдарламасы іске қосылды.

Бағдарлама деректер инженериясы саласында еңбек нарығында сұранысқа ие жоғары білікті мамандарды даярлауға бағытталған.

Жалпы орта білімі бар талапкерлер еліміздің жетекші жоғары оқу орнына түсіп, жаңа мамандық игереді. Олар «Математика» және «Информатика» пәндері бойынша емтихан нәтижелері негізінде қабылданады. ҰБТ сертификаты қажет етілмейді. Техникалық және кәсіптік білім алған талапкерлер үшін арнайы сұхбаттан өту жеткілікті.

Data Engineering-тің артықшылығы – бұл тәжірибеге бағытталған бағдарлама. Білім алушылар әртүрлі әлеуметтік-экономикалық салалардағы

технологиялық міндеттерді шешуге машықтанады. Сонымен қатар білім беру жүйесі Data Engineering саласындағы ұстаздардың қатысуымен арнайы курстар өткізеді. Оқыту уақытының 30 пайыздан астамы АТ-компанияларда жүргізіледі.

Диплом алғаннан кейін түлектер өзекті, қарқынды дамып келе жатқан салада жұмыс істей алады және Data инженер, Big Data инженер, Деректер базасының құрастырушысы, BI-аналитик, Data сайентист

сынды мамандықтарға ие болады.

Оқу ұзақтығы мектеп түлектері үшін – 3 жыл, колледж түлектері үшін – 2 жыл.

Data Engineering – бұл Қазақстандағы сұранысқа ие және жоғары ақы төленетін мамандықтардың бірі. Forbes.kz зерттеулеріне сәйкес, 2021 жылы Data маманының ай сайынғы жалақысы 600 000 теңгеден астам соманы құраған.

Айнұр АҚЫНБАЕВА

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

«QAZAQ
UNIVERSITETI»

ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ
ЖЫЛ БОЙЫ ЖАЛҒАСАДЫ

Газетке жазылу индексі: 64787

- «Qazaq universiteti» газеті – 75 жылға жуық тарихы бар іргелі басылым.
- Газет 2022 жылдың қаңтар айынан республика көлемінде таратылады.
- Басылымда елдегі және университеттегі айтулы жаңалықтар қамтылады.
- «Qazaq universiteti» газетіне жазылып, өз мақалаңызды ұсынуға сіздің де мүмкіндігіңіз бар.
- Егер сіз әлеуметтік осал топтағы студенттерге «Qazaq universiteti» газетін жаздырып, рухани қолдау білдіргіңіз келсе, Halyk bank QR қосымшасы арқылы төлем жасай аласыз.
- Ол үшін Halyk bank қосымшасы арқылы QR-кодты суретке түсіріп, белгілеу (назначению) бөлімінен «Qazaq universiteti» газетіне жазылу» деген бөлікті толтыру керек.
- Ал республика көлеміндегі оқырмандар үшін «Қазпошта» АҚ-ның барлық бөлімшелері қызмет көрсетеді.

«ҚАЗПОШТА» АРҚЫЛЫ ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

	Аудан/ауыл	Қала
6 айға	1251,42 теңге	1363,14 теңге
12 айға	2502,84 теңге	2726,28 теңге

Ғылым және жоғары білім саласындағы жаңалықтармен танысқыңыз келсе,
«QAZAQ UNIVERSITETI»
газетіне жазылуды ұмытпаңыз!

Біздің оқырман

Талғат ЕРҒАЛИЕВ,

майор, Әскери кафедраның аға оқытушысы

Суретті түсірген – Марат Жүнісбеков

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
Басқарма Төрағасы – Ректоры
Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар
департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ
Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ
Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН,
Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ,
Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ
Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

- 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-28, тікелей: 377-31-48.
- Электронды мекенжай: kaznugazeta@gmail.com
- Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Everest» баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Нұрбек НҰРЖАНҰЛЫ

Бағасы келісім бойынша.

Газетке жазылу индексі: 64787

Таралымы – 1000

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.